Влада – Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України

◆ № 25 (525) ◆ Середа, 10 лютого 1993 року ◆ Ціна 3 крб.

СОЦІАЛЬНІ ПРОГРАМИ СХУДНУТЬ

Проект бюджету на 1993 рік, який розглядав Кабінет міністрів України 8 лютого, після обговорення повернули на доопрацювання. Знову його розглянуть через тиждень. Серед зауважень, висловлених до проекту, був, перш за все, запланований дефіцит у розмірі 800 мільярдів українських карбованців, а також непомірно роздуті соціальні програми. На засіданні виступив прем'єр-міністр України Л. Кучма, який наголосив на необхідності різкого скорочення капітального будівництва. Він також навів висновки експертів Світового банку, які працювали в Україні: жодна держава у світі не може існувати, маючи такі видатки на соціальну сферу, як у нас (40% загальних видатків). Л. Кучма сказав, що нові соціальні програми прийматися урядом не будуть, а нове капітальне будівництво розпочинатиметься лише за погодженням з Кабінетом міністрів. Крім того, на засіданні уряду розглядалося положення з конверсійними процесами у ВПК, індикативний план-прогноз на 1993 рік.

НА ШАХТАХ ЗНОВУ НЕСПОКІЙНО

З початку тижня припинили роботу гірники трьох з шести вугільних підприємств ВО «Красноармійськвугілля» — шахти імені Стаханова, «Центральна», «Родинська». Напередодні тут побувала урядова комісія, яка намагалась розібратися, чому в об'єднанні середня зарплата майже вдвічі більша, ніж у сусідньому «Донецьквугіллі»? Траплялося, що навіть при невиконанні плану тут нараховували премії.

Учасники страйку визнають, що розпочався він стихійно. Незважаючи на це, голова незалежних профспілок гірників О. Мриль, терміново прибувши з Києва, закликав страйкарів стояти до кінця, допоки не будуть вирішені всі питання. Серед вимог красноармійців: поновлення економічної самостійності вугільних підприємств, прийняття урядом доповнення до тарифної угоди, зняття обмеження на пенсії та оплату праці, термінове вирішення соціальних проблем. Окремим пунктом — вимоги про дострокові перевибори міської Ради народних депутатів та її голови.

В об'єднанні «Красноармійськвугілля» побував перший заступник представника Президента обладміністрації В. Логвиненко, але зняти напругу поки що не вдалося. До страйкарів загрожують приєднатися ще дві шахти об'єднання. Донецький міський страйком зібрався вчора опівдні, щоб визначити свою позицію стосовно подій у Красноармійську.

ПАРТІЇ ЗА «КРУГЛИМ СТОЛОМ»

Партія економічного відродження Криму провела науково-практичну конференцію «Проблеми і перспективи соціально-економічного розвитку Криму». Після конференції за «круглим столом» зустрілись представники партії Відродження, Республіканської партії Криму і Соціалістичної партії трудящих республіки. Було підписано кодекс основних принципів взаємовідносин між цими партіями, відповідно до якого виключено грубі випади і вигадки один щодо одного. Його можуть підписати й інші партії.

З ОФІЦІЙНИМ ВІЗИТОМ

Президент України Леонід Кравчук відбув учора з чотириденним офіційним візитом до Великобританії. Це перший офіційний візит глави української держави на Британські острови. Як очікується, він ознаменує початок нового етапу у відносинах між двома державами. Зустріч у верхах відкриє широкі можливості для взаємовигідного співробітництва, розвитку дружніх українсько-британських зв'язків.

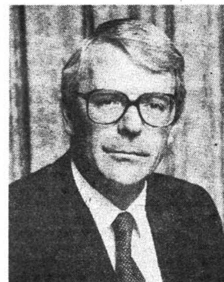
У ході візиту Леонід Кравчук зустрінеться з королевою Великобританії Єлизаветою II, проведе переговори з прем'єр-міністром Джоном Мейджором, міністром закордонних справ Дугласом Хердом, іншими офіційними особами. Планується підписання ряду важливих політичних і економічних українсько-британських документів: Договору про принципи відносин і співробітництва, угоди про співробітництво в галузі освіти, науки і культури, повітряного сполучення, захист інвестицій та ін.

Глава української держави відвідає також Шотландію.

Ексклюзивне інтерв'ю

«МИ ДОПОМАГАТИМЕМО ПРОЦЕСУ РЕФОРМ»

Напередодні візиту до Великобританії офіційної української делегації на чолі з Президентом України Леонідом Кравчуком на запитання «Голосу України» люб'язно згодився відповісти Прем'єр-міністр Сполученого Королівства Великобританії та Північної Ірландії пан Джон Мейджор. Організації цього інтерв'ю сприяло Посольство Великобританії в Україні.

— Пане Прем'єр-міністр, під час першого візиту Президента України Леоніда Кравчука до Великобританії, мають бути закладені правові основи двосторонніх міждержавних відносин. У цьому зв'язку цікаво дізнатися, які, на вашу думку, напрямки співробітництва Сполученого Королівства та України мають бути визначені як пріоритетні?

— Співробітництво наших країн розвивається так стрімко, навіть не віриться, що ми встановили дипломатичні відносини лише близько року тому. За цей час я, а також ряд британських міністрів відвідали Київ, а деякі українські міністри, включаючи пана Зленка, побували у Великобританії. Ваші погляди дуже важливі для нас, і ми сподіваємося, що такі візити триватимуть. Але не менш важливими, ніж зустрічі на високому рівні, мають стати індивідуальні контакти, що допоможе зав'язати відносини на всіх рівнях між громадянами наших країн. Ми заохочуємо обміни в багатьох сферах, включаючи парламент, пресу та державне управління. Ми також хочемо зміцнювати співробітництво в галузі науки і технології, захисту навколишнього середовища, атомної енергетики, транспорту й будівництва. Британська рада вже почала свою діяльність в Україні у сфері культури й освіти, а Всесвітня служба Бі-бі-сі відкрила український відділ. Ми, крім того, прагнемо сприяти розвиткові тісніших ділових зв'язків між компаніями двох країн і заохочувати торгівлю й капіталовкладення в обох напрямках. Пропонуємо технічну допомогу в галузі енергетики, сільського господарства, фінансових служб та у розвитку малого бізнесу, котрі найбільш важливі для економічних реформ. Крім зміцнення двосторонніх зв'язків ми також беремо участь в багатосторонніх проектах. Ми вітаємо позитивну і конструктивну участь України в європейських та міжнародних організаціях.

(Закінчення на 2-й стор.)

НАС ЗНОВУ ВЧАТЬ ЖИТИ?

Інформаційні агентства подарували світові сенсацію: Президент Росії, виявляється, підписав указ про «Державну власність колишнього Союзу РСР за кордоном»

Зміст документа лаконічний: федерація бере на себе всі права на нерухому власність. Простіше кажучи, офіційно реквізує те, що створювалося спільно. Вчинок явно недружній по відношенню, насамперед, до України, з якою всього два тижні тому було підписано угоду про окрему виплату боргу і, природньо, окреме володіння активами. (Закінчення на 2-й стор.).

Уряд має намір «різати» соціальні програми, бо інакше не сподівається вивести економіку з кризи. Шахтарі і транспортники мають намір страйкувати, бо мало сподіваються на уряд. А старий мішково-погорілівський вчитель Микола Степанович Козуб має намір добре заробити цього року, оскільки сподівався лиш на себе.

На подвір'ї у нього ціла ферма — корови, телиці. Тримає і кіз. Кормами йому частково допомагає сільрада, потроху Микола Степанович уже випасає худобу... Дотягти б до весни.

І щоб там не різав уряд, а поки Козуб пасе свій гурт, ще є у нас якась надія на те, що дядько голоду не допустить.

Фото Олександра КРЕМКА.

Миколаївська область.

«МИ ДОПОМАГАТИМЕМО ПРОЦЕСУ РЕФОРМ»

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

— Нещодавно в Лондоні було підписано британо-російський Договір про принципи відносин. Аналогічний документ планується підписати на вищому рівні і з Україною. Але буде він стандартним, тобто «копією першого», чи матиме якісь відмінності?

— Більшість таких договорів сприяють встановленню співробітництва в ряді загальних широких галузей, але серйозно вони відрізняються тим, що відображають природу взаємовідносин конкретних держав. Договір між Великобританією та Україною стане першим договором між нашими країнами і значною віхою в розвитку двосторонніх відносин. Ваше запитання опосередковано зачіпає питання про відносини Великобританії з Україною в контексті наших відносин з Росією. Я сподіваюся, ми вас вже переконали в тому, що розглядаємо і ставимося до України як до суверенної держави і будуємо з нею відносини як із цілком незалежною європейською країною. Але, звичайно, Україну і Росію багато що зв'язує і існує багато питань, які необхідно вирішувати.

— Україна заявила про свій намір стати без'ядерною державою. Але, і це природне бажання, прагне мати надійні гарантії своєї національної безпеки. Чи готова Великобританія як одна з п'яти ядерних держав і постійний член Ради Безпеки ООН надати нашій країні ці гарантії? Якщо так, то в якій формі?

— Я вітаю рішення України вивести ядерну зброю зі своєї території і ратифікувати договір СТАРТ-1, а також приєднатися як без'ядерна держава до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї. Сподіваюся, що зобов'язання Президента Кравчука і вашого уряду залишається твердим. Важливим є якомога швидший прогрес у вирішенні цього питання.

Я розумію вашу стурбованість з приводу безпеки. Ми зробили все можливе для її забезпечення. Великобританія як одна з держав-депозитаріїв Договору про нерозповсюдження ядерної зброї дала чіткі гарантії безпеки усім без'ядерним державам, котрі є учасниками цього договору та інших подібних міжнародних угод. Більш того, як держава, що підписала Заключний акт НБСЄ в Хельсінкі, а також Паризьку хартію для нової Європи, Ми зобов'язалися дотримувати принципів ненападу та поваження суверенітету й територіальної цілісності інших держав. Ми готові ще раз чітко підтвердити ці запевнення Україні в разі її приєднання як без'ядерної держави до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї. Це юридична мова. Іншими словами, щонайшвидше виконання вашою країною зобов'язань ратифікувати СТАРТ-1 і приєднатися як без'ядерна держава до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї одночасно в інтересах України. При цьому ви отримаєте запевнення, буде прискорено процес інтеграції України в міжнародне співтовариство. Що саме по собі є найвищою і найефективнішою гарантією вашої безпеки.

— Великобританія бере активну участь у врегулюванні збройного конфлікту в колишній Югославії. Україна також робить перші істотні кроки в цьому напрямку. Зокрема, її батальйон під егідою ООН здійснює миротворчі функції в Сараєві. Яке місце з часом, на вашу думку, Україна може посісти в системі загальноєвропейської безпеки?

— Ми високо оцінюємо рішення вашого уряду послати війська в Боснію та Герцеговину в складі сил ООН для підтримання миру. Ми раді працювати пліч-о-пліч з вами. Так само, як і ви, ми зазнали втрат. Так само, як і ви, ми повинні виконати своє гуманне завдання.

У широкому контексті, Україна має відіграти важливу роль у зміцненні європейської безпеки. Ми підтримали членство України в Нараді з безпеки та співробітництва в Європі і в Раді Північноатлантичного співробітництва і сподіваємося на продовження конструктивного діалогу.

— У спільній британо-українській декларації, підписаній минулого вересня міністрами закордонних справ наших держав, ішлося про сприяння з боку Великобританії (цитуємо) «встановленню ефективних зв'язків України з ЄС». Відтоді минуло більш як півроку. Чи можна говорити про якийсь поступ у цьому напрямку?

— Ми зобов'язалися сприяти прогресові економічної реформи і розвиткові відносин України з Європейським Співтовариством. На сьогодні ЄС вирішило виділити більш як чотириста мільйонів екю для допомоги Україні, частка Британії в цій сумі становить майже двадцять відсотків. Ці кошти призначені для придбання гостро необхідних продуктів харчування та медикаментів, технічної допомоги в розвитку економіки України, а також сприяння її зусиллям у зміцненні ядерної безпеки.

Ми досягли великого прогресу після вересня минулого року. У жовтні, коли Великобританія головувала в ЄС, Співтовариство узгодило умови переговорів про укладення договору про партнерство та співробітництво з Україною. Крім того, що цей договір надасть Україні значні торговельні переваги, він забезпечить також і регулярний діалог з ключових міжнародних проблем. Комісія ЄС вестиме переговори від імені Співтовариства, починаючи з наступного місяця. Я надаю їм особливого значення.

— Ви знаєте, що Україна після розпаду СРСР опинилася в складному економічному становищі. Спад виробництва, галопуюча інфляція, дефіцит продуктів харчування, значні недопоставки енергоносіїв... Це неповний перелік проблем, котрі важким тягарем лягли на плечі народу України. У нас жартують: за такої ситуації не знайшли б виходу ні Рейган ні Мейджор. Нашим читачам цікаво було б дізнатися, якою бачать нашу економічну ситуацію в світі? Може, вдаючись до паралелей, висловите свою думку щодо виходу з кризи?

— З мого боку було б самовпевненістю стверджувати, що всі відповіді можна отримати з-за кордону, а не від самого українського народу. Ніколи не можна проводити будь-які паралелі: у кожній країні свої, унікальні умови. Певен, що сьогодні деякі з ваших громадян говорять: «У нас ніколи не було таких жахливих економічних проблем». Безсумнівно, часи для вас тяжкі. Але неможливо повернути хід годинника історії назад і повернутися до старої системи. Це тільки погіршить становище. Ваші труднощі — спадщина комунізму. Найважливіше нині — протистояти інфляції, адже нестримна інфляція уражає всі сфери економічної діяльності і вкидає в злидні величезну кількість людей. Перебудова завжди вимагає часу, а спершу все відбувається болісно. Але завжди на благо майбутньої країни. Ваш уряд відважився на деякі сміливі заходи. Вони заслуговують на підтримку з боку народу. Ми можемо й продовжуватимемо допомагати процесові реформ шляхом надання допомоги і рекомендацій з боку Фонду передових технологій, а також через ЄС та МВФ. Та, зрештою, успіх реформ залежить від українського народу.

— Британські бізнесмени поки що вичікують, не поспішають на український ринок. Хоча за оцінками багатьох експертів він багатообіцяючий. Може, це пояснюється деякою недовірою як з боку правлячих, так і ділових кіл вашої країни до політики економічних перетворень українського уряду?

— Україна має великий потенціал. У вас багаті сільськогосподарські ресурси, вугілля, промислова база, висококваліфікована робоча сила і великий ринок. Ми добре розуміємо це й робимо все для того, щоб британські компанії теж це зрозуміли. Деякі британські фірми вже вклали капітал в Україну, і я певен, що візит Президента Кравчука, його участь у бізнес-семінарі щодо України приваблять інших інвесторів.

Але компанії приймають рішення на підставі суто ділових критеріїв. Вони підзвітні своїм акціонерам, а не урядові. Вони шукають стабільне економічне та політичне середовище, з чіткою законодавчою структурою, стабільним податковим режимом, а також можливістю вивезення доходів у твердій валюті. В цьому контексті буде надзвичайно корисним підписання британо-українських угод про розвиток і захист інвестицій, а також про недопущення подвійного оподаткування.

Перші кроки зі здійснення програми економічних реформ, зроблені українським урядом, вселили надію в уряд і промисловців Великобританії. Ці заходи наближають день, коли потенціал України буде реалізовано повністю.

— Ваші побажання народові України, її урядові?

—Україна багато досягла за перший рік назалежності, забезпечила внутрішню стабільність, твердо стала на захист прав людини.

Ви прагнете знайти своє майбутнє місце в демократичній, орієнтованій на ринок Європі. Це, безсумнівно, правильний вибір. Хоч досягти цього нелегко. Ви чудово усвідомлюєте, що проблеми, які стоять перед вами,— наслідок попередніх десятиліть. Але я певен, що народ України має достатньо ресурсів і сил, а також твердий намір збудувати таке майбутнє. Ми у Великобританії зробимо все можливе, щоб допомогти вам на цьому шляху.

ЖОДНИХ труднощів, щоб ознайомитися з цілями і завданнями Української партії справедливості та її організаційним устроєм, нема. Вони викладені в програмі та статуті партії, які прийняті в грудні 1992 року на установчому з'їзді і зміни до яких вносимуться відповідно до змін у політичному та соціально-економічному житті нашого суспільства. Тут усе зрозуміло: треба боротися за справедливість для людей.

Справедливість — наше ремесло

ДО УТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПАРТІЇ СПРАВЕДЛИВОСТІ

Але є кілька запитань, які сьогодні потребують необхідного роз'яснення, і серед них — чому виникла Українська партія справедливості і чому вона так називається?

Надзвичайно важливим критерієм для оцінки реального стану справ в Україні є конкретні дії державних та політичних лідерів різних орієнтацій, які, змагаючись між собою, виробляють для себе сприятливу політико-економічну кон'юнктуру в країні. Всі вони поставили за мету побудувати незалежну державу Україна, але, на жаль, основні зусилля спрямували на перемогу тільки своєї політичної орієнтації.

Але й до цього часу, на жаль, жодна з політичних і державних орієнтацій повної перемоги не отримала, і є сумніви, чи вона можлива в найближчому майбутньому. Чому?

Результатом на сьогодні є те, що є. А саме невизначеність. Єдиний «прогрес» — подальший розподіл на «правих» і «лівих». Не призвели ні до чого й різні спроби Верховної Ради та Президента України подолати кризу, яка охопила всі сфери нашого життя. Тим часом життєвий рівень переважної більшості народу стрімко погіршується, а його віра в лідерів, партійних і державних, і в їхню діяльність значно ослабла.

Я не помилився, коли сказав «переважної більшості народу», тому що для решти, декількох відсотків населення України, все складається навпаки. Ця решта (а вона не хто інший, як молода українська національна буржуазія) робила і буде робити усе, щоб нинішнє становище в країні тривало якнайдовше. Бо від їхніх капіталів поступово починають залежати майже всі і все, що є в державі.

Ситуація може призвести навіть до того, що ця новоспечена національна буржуазія і її капітал, зростаючи та заграючи з іноземним, зовсім не звертатимуть уваги на зубожіння народу, бо їм потрібні дедалі нові й нові надходження, а сучасні політичні та державні «діячі» виявляться не такими й потрібними новій, до якої вони прагнули. Буржуазній Україні будуть потрібні й буржуазні закони та політики.

Зробивши наголос саме на цьому, стає зрозумілою і відповідь на запитання, чому виникла Українська партія справедливості та її назва. Ми хочемо еволюції на засадах справедливості.

Михайло ГРЕЧКА.
голова Української партії справедливості.

НАС ЗНОВУ ВЧАТЬ ЖИТИ?

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Ясна річ, ця новина викликала відповідну реакцію в українському посольстві у Москві. І ось які цікаві подробиці там змогли з'ясувати. Текст указу передала прес-служба Б. Єльцина. А в секретаріаті російського Президента, в групі випуску, де завжди готують такі документи, його не було. Що це, звичайнісіньке безладдя, чи нова політична гра? Особисто я не виключаю ні того, ні іншого. Адже останні дні ознаменувалися новим наступом російських політиків на Україну. Черговий виток напруженості розгорнув віце-президент А. Руцькой.

— Нам треба чітко визначитися з кордонами, — сказав він у Нижньому Новгороді. — Ось Крим — священна російська земля... Чому має виконуватися рішення Хрущова про передачу його Україні?

Додамо до цього звинувачення російських засобів масової інформації про поставки Україною Сербії нафти, «розгляд питання про статус Севастополя», що триває в парламенті Росії. Отака картинка виходить!

Чого ж добиваються російські політики? Невже лише «більшовицького» реквізування майна, міст та кораблів? Звичайно, ні. Власність власністю, а мета нинішньої антиукраїнської кампанії — продемонструвати всьому світові «справжнє обличчя» України. А його, цей «імідж», нині активно роблять у Кремлі та російському Білому домі. Дуже вже хочеться довести нашу агресивність, неслухняність, небажання жити за законами цивілізованого світу. Ми в односторонньому порядку йдемо на ядерне роззброєння — це подається як прагнення зберегти ракети. Ми виступаємо за без'ядерний статус Чорного моря — нас звинувачують в агресивній зовнішній політиці в цьому регіоні.

«Умом Россию не понять»? Ні, цілком можливо. В США — нова адміністрація, в ЄС — змінюється розкладка політичних сил. Саме час «натиснути» й, спекулюючи на речах очевидних, добитися переваг для себе. Тільки не розуміють можновладці у Москві очевидного: без сильної, демократичної України не буде й сильної Росії. Не розуміють, а шкода.

Лілія ГЕОРГІЄВА.
Москва.

ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО СТАТУС СУДДІВ

Цей закон визначає статус суддів з метою забезпечення належних умов для здійснення правосуддя, дотримання Конституції і законів України, охорони прав і свобод громадян.

Глава I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Суддя — носій судової влади

1. Судді та залучені у визначених законом випадках для здійснення правосуддя представники народу є носіями судової влади в Україні, які здійснюють правосуддя незалежно від законодавчої та виконавчої влади.

2. Судді є посадовими особами державної влади, які в конституційному порядку наділені повноваженнями здійснювати правосуддя і виконувати свої обов'язки на професійній основі в Конституційному Суді України, Верховному Суді України, Верховному Суді Республіки Крим, обласних, Київському і Севастопольському міських, районних (міських), міжрайонних (окружних), військових судах, у Вищому арбітражному суді України, арбітражному суді Республіки Крим, обласних, Київському і Севастопольському міських арбітражних судах.

Стаття 2. Повноваження суддів

Судді мають повноваження, необхідні для здійснення правосуддя, передбачені законами України.

Стаття 3. Незалежність суддів

1. Судді в своїй діяльності у здійсненні правосуддя є незалежними, підкоряються тільки законові і нікому не підзвітні.

2. Гарантії незалежності суддів встановлюються цим Законом, а також Конституцією України.

3. Держава гарантує фінансове та матеріально-технічне забезпечення суддів і судів.

Стаття 4. Законодавство про статус суддів

1. Статус суддів Верховного Суду України, Верховного Суду Республіки Крим, обласних, Київського і Севастопольського міських судів, районних (міських), міжрайонних (окружних) судів, арбітражних та військових судів визначається цим Законом.

2. Статус суддів Конституційного Суду України визначається Законом України «Про Конституційний Суд».

3. Особливості статусу суддів арбітражних судів визначаються Законом України «Про арбітражний суд».

4. Особливості статусу суддів військових судів визначаються спеціальним законом.

5. Трудові відносини суддів (крім суддів військових судів), не врегульовані цим Законом, визначаються законодавством України про працю.

Стаття 5. Вимоги, що ставляться до судді

1. Суддя не може бути народним депутатом, належати до будь-якої політичної партії, руху, входити до складу органів виконавчої влади, інших державних органів, органів місцевого та регіонального самоврядування, підприємств, які мають на меті отримання прибутку, займатись підприємницькою та іншою діяльністю крім викладацької, наукової та іншої оплачуваної творчої діяльності у вільний від роботи час.

Стаття 6. Обов'язки суддів

Судді зобов'язані:

— при здійсненні правосуддя дотримувати Конституції та законів України, забезпечувати повний, всебічний та об'єктивний розгляд судових справ з дотриманням встановлених законом строків;

— додержувати вимог, передбачених статтею 5 цього Закону, службової дисципліни та розпорядку роботи суду;

— не розголошувати відомості, що становлять державну, військову, службову, комерційну та банківську таємницю, таємницю нарадчої кімнати, відомості про особисте життя громадян та інші відомості, про які вони дізналися при розгляді справи в судовому засіданні, для забезпечення нерозголошення яких було прийнято рішення про закрите судове засідання;

— не допускати вчинків та будь-яких дій, що порочать звання судді і можуть викликати сумнів у його об'єктивності, неупередженості та незалежності.

Глава II. ОБРАННЯ СУДДІВ

Стаття 7. Право на зайняття судової посади

1. Право на зайняття посади судді районного (міського), міжрайонного (окружного) суду, військового суду гарнізону має громадянин України, який досяг на день обрання 25 років, має вищу юридичну освіту і, як правило, стаж роботи за юридичною спеціальністю не менше двох років.

2. Суддею Верховного Суду Республіки Крим, обласного, Київського і Севастопольського міських, військового суду регіону і Військово-Морських Сил України може бути громадянин України, який досяг на день обрання 30 років, має вищу юридичну освіту, стаж роботи за юридичною спеціальністю не менш як п'ять років, в тому числі не менш як три роки на посаді судді.

3. Суддею Верховного Суду України може бути громадянин України, який досяг на день обрання 35 років, має вищу юридичну освіту, стаж роботи за юридичною спеціальністю не менш як десять років, в тому числі не менш як п'ять років на посаді судді.

4. Необхідною умовою для зайняття посади судді будь-якого суду, вказаного у частині 1 цієї статті, є складання кваліфікаційного екзамену. Ця умова не поширюється на осіб, які мають відповідний стаж роботи на посаді судді, давність якого не перевищує 11 років.

5. Особливі вимоги, необхідні для зайняття посади судді Конституційного Суду України, арбітражних та військових судів, визначаються Конституцією України, законами України «Про Конституційний Суд», «Про арбітражний суд» та іншими законами України.

6. Не може бути суддею особа, яка має судимість, обмежена у дієздатності або визнана недієздатною за рішенням суду.

Стаття 8. Добір кандидатів у судді

1. Добір кандидатів у судді здійснюється за результатами складання кваліфікаційного екзамену.

2. При доборі кандидатів забезпечується рівність їх прав незалежно від походження, соціального та майнового стану, расової та національної приналежності, статі, політичних поглядів, релігійних переконань та інших обставин.

3. Кожен громадянин України, який відповідає вимогам, передбаченим статтею 7 цього Закону, має право скласти кваліфікаційний екзамен та звернутися до відповідної кваліфікаційної комісії суддів із заявою про рекомендацію його на посаду судді.

4. Кваліфікаційні екзамени на посаду судді приймаються кваліфікаційними комісіями суддів Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя. Якщо особа, яка претендує на посаду судді, не склала кваліфікаційного екзамену, повторне його складання допускається не раніш як через рік. Результати складеного кваліфікаційного екзамену дійсні протягом трьох років. Особи, не згодні з рішенням кваліфікаційної комісії, можуть оскаржити це рішення до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

5. Кваліфікаційна комісія суддів проводить кваліфікаційний екзамен і, з урахуванням його результатів, дає висновок про рекомендацію на посаду судді.

6. Кваліфікаційна комісія рекомендує на посади суддів кандидатів, які виявили найкращі знання, у кількості, необхідній для заміщення вакантних посад.

7. Особи, які склали екзамен, але не рекомендовані на посаду судді за браком вакантних посад, мають бути враховані кваліфікаційною комісією як кандидати на нові вакантні посади суддів протягом трьох років, якщо за цей період вони не відкличуть свою заяву.

8. Після закінчення строку повноважень судді, крім суддів Конституційного та арбітражних судів, за його заявою повинен бути рекомендований на цю ж посаду на черговий строк за відсутності обставин, передбачених статтями 37 та 41 цього Закону, які є підставами для звільнення судді з посади.

Стаття 9. Порядок обрання суддів

1. Судді районних (міських), міжрайонних (окружних) судів обираються відповідно обласними, Київською і Севастопольською міськими Радами народних депутатів.

В республіці Крим судді районних (міських), міжрайонних (окружних) судів обираються Верховною Радою Республіки Крим.

2. Судді Конституційного Суду України, Верховного Суду України, Верховного Суду Республіки Крим, Вищого арбітражного суду України, арбітражного суду Республіки Крим, обласних, Київського і Севастопольського міських, військових судів, арбітражних судів областей, міст Києва і Севастополя обираються Верховною Радою України.

3. Судді загальних та військових судів обираються строком на десять років. Строки повноважень суддів Конституційного Суду України та арбітражних судів визначаються Конституцією, законами України «Про Конституційний Суд» та «Про арбітражний суд».

Судді, які вперше пройшли конкурсний відбір, обираються на п'ять років.

Кандидатури на посади суддів попередньо обговорюються на засіданнях постійних комісій відповідних Рад народних депутатів. Обрання судді провадиться при наявності висновку відповідних комісій Ради.

Стаття 10. Присяга судді

1. Вперше обраний суддя в урочистій обстановці приймає присягу такого змісту:

«Урочисто присягаю чесно і сумлінно виконувати обов'язки судді, здійснювати правосуддя, підкоряючись тільки закону, бути об'єктивним і справедливим». Присяга приймається на засіданні того органу, який обрав суддю.

Глава III. ГАРАНТІЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ СУДДІВ

Стаття 11. Забезпечення незалежності суддів

1. Незалежність суддів забезпечується:

— встановленим законом порядком їх обрання, зупинення їх повноважень та звільнення з посади;

— особливим порядком присвоєння військових звань суддям військових судів;

— передбаченою законом процедурою здійснення правосуддя;

— таємницею прийняття судового рішення і забороною її розголошення;

— забороною під загрозою відповідальності втручання у здійснення правосуддя;

— відповідальністю за неповагу до суду чи судді;

— правом судді на відставку;

— недоторканністю суддів;

— створенням необхідних організаційно-технічних та інформаційних умов для діяльності судів, матеріальним і соціальним забезпеченням суддів відповідно до їх статусу;

— особливим порядком фінансування судів;

— системою органів суддівського самоврядування.

2. Всі державні органи, установи та організації, органи місцевого і регіонального самоврядування, громадяни та їх об'єднання зобов'язані поважати незалежність судових органів і не посягати на неї.

3. Гарантії незалежності судді, включаючи заходи його правового захисту, матеріального і соціального забезпечення, передбачені цим Законом, поширюються на всіх суддів України і не можуть бути скасовані чи знижені іншими нормативними актами України і Республіки Крим.

Стаття 12. Недопустимість втручання у діяльність судді по здійсненню правосуддя

1. Будь-яке, не передбачене законом, втручання в діяльність судді по здійсненню правосуддя забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законодавством.

2. Суддя не зобов'язаний давати будь-які пояснення щодо суті розглянутих справ або справ, які знаходяться в його провадженні, а також давати їх будь-кому для ознайомлення інакше, як у випадках і порядку, передбачених законом.

(Продовження на 4-й стор.).

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про порядок введення в дію Закону України «Про статус суддів»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Закон України «Про статус суддів» ввести в дію з моменту його опублікування.

2. Комісії Верховної Ради України у питаннях законодавства і законності, Верховному Суду України і Вищому арбітражному суду України протягом місяця подати на розгляд Верховної Ради України проекти постанов Верховної Ради України «Про забезпечення діяльності суддів» та «Про умови оплати праці працівників судів».

3. Комісії Верховної Ради України у питаннях законодавства і законності, Верховному Суду України, Вищому арбітражному суду України протягом двох місяців розробити проекти законів «Про конференції і з'їзд суддів України», «Про кваліфікаційні комісії суддів» та «Про атестаційно-дисциплінарні комісії суддів» і подати на розгляд Верховної Ради України.

4. Доручити Президії Верховної Ради України затвердити опис і зразки мантій, службового обмундирування і посвідчень судді.

5. Кабінету міністрів України протягом двох місяців вирішити питання про створення в системі Міністерства внутрішніх справ України спеціальних підрозділів судової міліції.

6. Кабінету міністрів України протягом двох місяців подати Верховній Раді України пропозиції щодо реалізації положень статей 44 і 45 цього Закону.

7. Доручити Кабінету міністрів України разом з місцевими органами влади розглянути і вирішити протягом року питання забезпечення судів необхідними приміщеннями.

Голова Верховної Ради України І. ПЛЮЩ

м. Київ
15 грудня 1992 року

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО СТАТУС СУДДІВ

(Продовження. Початок на 3-й стор.).

Стаття 13. Недоторканність суддів

1. Судді — недоторканні. Недоторканність судді поширюється на його житло, службове приміщення, транспорт і засоби зв'язку, кореспонденцію, належне йому майно і документи.

2. Судді не можуть бути притягнуті до кримінальної відповідальності і взяті під варту без згоди Верховної Ради України. Вони не можуть бути піддані заходам адміністративного стягнення, що накладаються в судовому порядку, без згоди органу, який обрав суддю на посаду.

3. Суддя не може бути затриманий за підозрою у вчиненні злочину, а також підданий приводу чи примусово доставлений у будь-який державний орган в порядку провадження у справах про адміністративні правопорушення. Суддя, затриманий за підозрою у вчиненні злочину чи адміністративного правопорушення, стягнення за яке накладається у судовому порядку, повинен бути негайно звільнений після з'ясування його особи.

4. Проникнення в житло чи службове приміщення судді, в його особистий чи службовий транспорт, проведення там огляду, обшуку чи виїмки, прослуховування його телефонних розмов, особистий обшук судді, а так само огляд, виїмка його кореспонденції, речей і документів можуть провадитись тільки з санкції Генерального прокурора України за наявності порушеної кримінальної справи.

5. Кримінальна справа щодо судді Конституційного Суду України та будь-якого загального чи арбітражного суду розглядається по першій інстанції обласним, Верховним Судом Республіки Крим, Київським, Севастопольським міськими судами.

6. Кримінальна справа щодо судді будь-якого військового суду розглядається по першій інстанції військовим судом регіону або Військово-Морських Сил України.

7. Підсудність справи визначається Головою Верховного Суду України або його заступником. При цьому справа не може розглядатись тим судом, у якому обвинувачений працював суддею.

Стаття 14. Відповідальність за неповагу до суду або судді

Прояв неповаги до суду або судді з боку осіб, які беруть участь у справі, або присутніх у судовому засіданні, а так само вчинення поза судовим засіданням будь-яких дій, що свідчать про явну зневагу до суду чи судді у зв'язку з їх службовою діяльністю, тягнуть за собою відповідальність згідно з законом.

Стаття 15. Припинення повноважень судді

1. Повноваження судді припиняються органом, який його обрав, у випадках:

— закінчення строку повноважень;

— письмової заяви про відставку або про звільнення з посади за власним бажанням;

— смерті судді, або оголошення його рішенням суду, що набрало законної сили померлим;

— набрання чинності рішенням суду про визнання судді безвісно відсутнім;

— досягнення суддею 65-річного віку;

— втрати суддею громадянства України або виїзду за межі України на постійне проживання;

— набрання чинності обвинувального вироку суду;

— винесення рішення суду, що набрало законної сили, про обмеження його дієздатності, визнання його недієздатним;

— винесення ухвали про застосування примусових заходів медичного характеру, що набрала законної сили;

— винесення за згодою судді постанови про припинення кримінальної справи щодо нього з нереабілітуючих підстав;

— переводу чи обрання судді на іншу посаду за його згодою;

— звільнення судді з посади в порядку дисциплінарного провадження або за професійною невідповідністю.

— імпічменту Верховною Радою України.

2. Про наявність підстав для припинення повноважень судді голова суду, в якому працює суддя, або голова вищестоящого суду повідомляє голові Ради, до компетенції якої належить обрання судді. До повідомлення додаються документи, які свідчать про наявність підстав для припинення повноважень судді.

Глава IV.
КВАЛІФІКАЦІЙНІ КОМІСІЇ СУДДІВ

Стаття 16. Завдання кваліфікаційних комісій суддів

Завданням кваліфікаційних комісій суддів є забезпечення формування суддівського корпусу, здатного кваліфіковано, всебічно, сумлінно та неупереджено здійснювати правосуддя на професійній основі.

Стаття 17. Види кваліфікаційних комісій суддів та строк їх повноважень

В Україні діють кваліфікаційні комісії суддів Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя, а також Вища кваліфікаційна комісія суддів України.

Строк повноважень кваліфікаційних комісій суддів становить п'ять років, починаючи з дня першого засідання комісії, яке провадиться у 15-денний строк з моменту обрання повноважного складу комісії.

Стаття 18. Склад кваліфікаційних комісій суддів

1. Кваліфікаційна комісія суддів Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя складається з голови та 12 членів комісії.

2. Голова кваліфікаційної комісії суддів Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя обирається відповідною Радою народних депутатів. Заступник голови обирається таємним голосуванням на альтернативній основі при вільному висуненні кандидатів з числа членів комісії на першому її засіданні.

3. До складу кваліфікаційної комісії суддів Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя входять:

— 6 суддів, з яких 2 обов'язково повинні бути суддями арбітражних судів;

— 4 юристи з вищою освітою та стажем роботи за юридичною спеціальністю не менш як п'ять років, що обираються Верховною Радою Республіки Крим, обласною, Київською і Севастопольською міськими Радами народних депутатів;

— 2 юристи з вищою освітою та стажем роботи за юридичною спеціальністю не менш як п'ять років, що призначаються главою відповідної місцевої державної адміністрації.

4. Голова та члени комісії, названі в підпунктах 2 і 3 частини третьої цієї статті, не можуть бути суддями.

5. Вища кваліфікаційна комісія суддів України складається з голови комісії та 18 членів.

6. До складу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України входять:

— 9 суддів, з яких 2 обов'язково мають бути суддями арбітражних судів і 2 — суддями військового суду;

— 6 юристів, що мають вчені ступені з правознавства або вищу юридичну освіту та стаж роботи за юридичною спеціальністю не менш як десять років, які обираються Верховною Радою України;

— 3 юристи, що мають вчені ступені з правознавства або вищу юридичну освіту та стаж роботи за юридичною спеціальністю не менш як десять років, які призначаються Президентом України.

7. Голова Вищої кваліфікаційної комісії суддів України обирається Верховною Радою України. Заступник голови обирається таємним голосуванням на альтернативній основі при вільному висуненні кандидатів з числа членів комісії на першому її засіданні.

8. Голова та члени комісії, названі в підпунктах 2 і 3 частини шостої цієї статті, не можуть бути суддями.

9. До складу кваліфікаційних комісій суддів не можуть бути обрані або призначені депутати, працівники органів виконавчої влади та прокуратури.

Стаття 19. Порядок формування кваліфікаційних комісій суддів

1. Члени кваліфікаційної комісії суддів Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя з числа суддів загальних судів обираються на конференціях суддів згідно з квотою, встановленою статтею 18 цього Закону. Кількість суддів районних (міських) судів повинна становити не менше половини передбаченої законом квоти.

2. Судді арбітражних судів — члени кваліфікаційних комісій суддів Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя обираються загальними зборами суддів арбітражних судів Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя.

3. Конференції (збори) суддів, зазначені у частинах 1 та 2 цієї статті, скликаються відповідно головами Верховного Суду Республіки Крим, обласних, Київського і Севастопольського міських судів, арбітражного суду Республіки Крим, арбітражних судів областей, міст Києва і Севастополя. Конференції (збори) суддів вважаються правомочними, якщо в їх роботі бере участь не менш як дві третини від загальної кількості суддів. Вони є відкритими і гласними.

4. Члени кваліфікаційної комісії суддів обираються таємним голосуванням на альтернативній основі при вільному висуненні кандидатів. Обраним вважається кандидат, за якого подано більше половини голосів учасників конференції.

5. Голови Верховного Суду Республіки Крим, обласних, Київського і Севастопольського міських судів, арбітражних судів Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя та їх заступники не можуть обиратись до складу кваліфікаційних комісій суддів.

6. Верховна Рада Республіки Крим, обласні, Київська і Севастопольська міські Ради народних депутатів обирають членів кваліфікаційної комісії на альтернативній основі з числа кандидатур, поданих головою Ради народних депутатів, а також висунутих при підтримці не менш як 1/5 депутатів від загального складу Ради.

7. Глава місцевої державної адміністрації призначає членів кваліфікаційної комісії своїм розпорядженням.

Стаття 20. Формування Вищої кваліфікаційної комісії суддів України

1. Члени Вищої кваліфікаційної комісії суддів України з числа суддів обираються з'їздом суддів України відповідно до квоти, встановленої статтею 18 цього Закону.

2. Члени Вищої кваліфікаційної комісії суддів України з числа суддів арбітражних судів обираються конференцією суддів арбітражних судів України у кількості, встановленій статтею 18 цього Закону.

3. Судді військового суду — члени Вищої кваліфікаційної комісії суддів України обираються конференцією суддів військових судів України.

4. Дата і місце проведення з'їзду та конференції визначаються відповідно Головою Верховного Суду України, Головою Вищого арбітражного суду України та головою Військової колегії Верховного Суду України. На цих осіб покладається забезпечення проведення конференцій, які проводяться відкрито і гласно.

5. Делегати на з'їзд (конференцію) обираються загальними зборами суддів Верховного Суду України, Верховного Суду Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя, військових судів регіонів та Військово-Морських Сил України, відповідних арбітражних судів за такими нормами:

— один делегат від десяти суддів загальних судів;

— один делегат від шести суддів арбітражних судів;

— один делегат від чотирьох суддів військових судів.

Делегати обираються шляхом таємного голосування на альтернативній основі при вільному висуненні кандидатів.

6. З'їзд та конференції суддів є правомочними, якщо в них бере участь не менш як 2/3 від числа делегатів, які повинні бути обрані відповідно до норм, передбачених частиною 5 цієї статті.

7. Члени Вищої кваліфікаційної комісії суддів України обираються таємним голосуванням на альтернативній основі при вільному висуненні кандидатів. Обраним вважається кандидат, за якого подано більше половини голосів учасників з'їзду (конференції).

8. Голови Верховного Суду України, Вищого арбітражного суду України та їх заступники не можуть обиратись до складу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

9. Верховна Рада України обирає членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України на альтернативній основі з числа кандидатур, поданих Головою Верховної Ради України, а також висунутих при підтримці не менш як 1/5 депутатів від складу Верховної Ради, визначеного в Конституції України.

10. Президент України призначає членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України своїм розпорядженням.

Стаття 21. Повноваження кваліфікаційних комісій суддів

1. Кваліфікаційні комісії суддів Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя:

— перевіряють дотримання щодо кандидатів на посади суддів вимог, зазначених в частинах 1—4, 6 статті 7, частинах 2, 3, 5, 6 статті 8 цього Закону;

— оцінюють підготовленість до судової роботи кожного кандидата, який вперше висувається на судову посаду в районних (міських), міжрайонних (окружних) судах, Верховному Суді Республіки Крим, в судах обласних, Київському і Севастопольському міських, в арбітражних судах Республіки Крим, областей та міст Києва і Севастополя, проводять кваліфікаційні екзамени кандидатів у судді;

— дають висновок про можливість обрання на посаду судді та голови районного (міського), міжрайонного (окружного) судів та на посаду судді Верховного Суду Республіки Крим, обласного, Київського і Севастопольського міських судів, судді арбітражних судів Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя;

— дають висновок про звільнення з посади вказаних вище суддів та голів судів;

— дають висновок про можливість обрання на новий строк особи, яка займає одну з зазначених вище посад, крім суддів Конституційного та арбітражних судів.

2. Вища кваліфікаційна комісія суддів України:

— перевіряє дотримання щодо кандидатів на посади суддів вимог, зазначених в частинах 1—4, 6 статті 7, частинах 2, 3, 5, 6 статті 8 цього Закону;

— оцінює підготовленість до судової роботи кожного кандидата, який вперше висувається на посаду Голови та заступників Голови Верховного Суду Республіки Крим, голів та їх заступників судів обласних, міст Києва і Севастополя, голів, заступників голів та суддів військових судів, голови та заступника голови арбітражних судів Республіки Крим, обласних та міст Києва і Севастополя, проводить кваліфікаційні екзамени;

— дає висновки про можливість обрання на посаду Голови, заступників Голови та суддів Верховного Суду України, голів, заступників голів та суддів військових судів, Голови Верховного Суду Республіки Крим, голів обласних, Київського, Севастопольського міських судів та їх заступників, Голови, заступників Голови та суддів Вищого арбітражного суду України, голів арбітражних судів областей, міст Києва і Севастополя та їх заступників;

— дає висновок про звільнення осіб з зазначених вище посад;

— дає висновок про можливість обрання на новий

(Продовження на 5-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО СТАТУС СУДДІВ

(Продовження. Початок на 3-й—4-й стор.).

строк на вказані вище посади, крім суддів Конституційного та арбітражних судів,

— розглядає скарги на рішення і висновки кваліфікаційних комісій суддів Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя.

3. Кваліфікаційні комісії суддів мають право для здійснення їх повноважень витребувати і одержувати необхідну інформацію та матеріали судових справ від керівників судів та будь-яких органів, організацій, установ та підприємств, громадян, їх об'єднань. Особи, які ухиляються від надання інформації чи матеріалів на вимогу кваліфікаційних комісій або надають їх у перекрученому чи неповному вигляді, несуть відповідальність згідно з законом, так само як і за вчинення таких діянь щодо суду.

Стаття 22. Порядок роботи кваліфікаційних комісій суддів

1. Підготовка засідання кваліфікаційної комісії суддів забезпечується її головою, його заступником або за дорученням голови одним з членів кваліфікаційної комісії. Голова кваліфікаційної комісії визначає час і місце проведення засідання комісії і не пізніш як за 15 днів повідомляє про це осіб, щодо яких вирішуватиметься питання, та осіб, за поданням яких розглядається це питання, а також Раду, яка обирає суддів, та органи юстиції відповідного рівня.

2. Засідання кваліфікаційної комісії суддів є правомочним, якщо в ньому бере участь не менш як 2/3 членів комісії.

3. Кваліфікаційні комісії проводять свої засідання в міру необхідності, але з обов'язковим дотриманням строків, встановлених цим Законом.

4. Засідання кваліфікаційної комісії веде її голова, а у разі його відсутності — заступник або один із членів комісії, обраний для цього випадку рішенням комісії, які не можуть брати участі у голосуванні з питань, що вирішуються комісією, за винятком випадків, коли голоси членів комісії розділились порівну.

5. Рішення кваліфікаційної комісії приймається більшістю голосів членів комісії, які беруть участь в її засіданні. Голосування з питань, передбачених у статті 21 цього Закону, проводиться таємно. Висновок чи рішення викладається в письмовій формі з наведенням мотивів і підписується головуючим на засіданні і членами комісії, які брали участь в засіданні. Рішення та висновок кваліфікаційної комісії суддів Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя можуть бути оскаржені до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України протягом 10 днів з дня вручення копії рішення (висновку) комісії. Рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України є остаточним.

6. При розгляді питання про переобрання або звільнення з посади судді, який є членом кваліфікаційної комісії, останній не може брати участі в голосуванні.

Засідання кваліфікаційних комісій проводяться відкрито і гласно. У засіданнях кваліфікаційних комісій мають право брати участь з правом дорадчого голосу народні депутати України, народні депутати відповідних Рад, які обирають суддів, Міністр юстиції України, його заступники та керівники органів юстиції відповідного рівня. На засіданні кваліфікаційної комісії ведеться протокол. Член кваліфікаційної комісії може самостійно або спільно з іншими членами комісії письмово викласти окрему думку щодо рішення чи висновку цієї комісії; окрема думка є складовою частиною рішення чи висновку кваліфікаційної комісії.

Примірник протоколу засідання кваліфікаційної комісії, її рішення чи висновок протягом семи днів надсилаються Міністерству юстиції України.

Копія рішення чи висновку кваліфікаційної комісії в той же термін видається особі, щодо якої вирішувалося питання, а також надсилається органу, за поданням якого розглядалось питання, та відповідній Раді, яка обирала суддю.

Стаття 23. Забезпечення роботи кваліфікаційних комісій суддів

1. Кваліфікаційні комісії суддів Республіки Крим, областей та міст Києва і Севастополя діють при Верховному Суді Республіки Крим, обласних, Київському і Севастопольському міських судах. Вища кваліфікаційна комісія суддів України діє при Верховному Суді України. На ці суди покладається матеріально-технічне, фінансове, інформаційне забезпечення роботи кваліфікаційних комісій. В штатах судів передбачаються спеціальні працівники для обслуговування роботи цих комісій.

2. Члени кваліфікаційних комісій суддів на час роботи в комісіях звільняються від своїх службових обов'язків із збереженням за цей час середньомісячного заробітку. За роботу в складі комісії її члени одержують доплату, розмір якої встановлюється законодавством.

Стаття 24. Діяльність кваліфікаційних комісій суддів

Інші питання діяльності кваліфікаційних комісій суддів визначаються відповідним законом.

Глава V. АТЕСТАЦІЙНО-ДИСЦИПЛІНАРНІ КОМІСІЇ СУДДІВ

Стаття 25. Завдання атестаційно-дисциплінарних комісій суддів

Завданням атестаційно-дисциплінарних комісій суддів є визначення рівня професійної підготовленості суддів та розгляд питань їх дисциплінарної відповідальності.

Стаття 26. Види атестаційно-дисциплінарних комісій суддів та строк їх повноважень

1. В Україні діють:

— Вища атестаційно-дисциплінарна комісія суддів України;

— атестаційно - дисциплінарні комісії суддів Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя;

— атестаційно - дисциплінарна комісія суддів арбітражних судів;

— атестаційно - дисциплінарна комісія військових судів.

2. Строк повноважень атестаційно-дисциплінарної комісії суддів становить п'ять років, починаючи з дня її першого засідання, яке проводиться у 15-денний строк з моменту обрання повноважного складу комісії.

Стаття 27. Склад атестаційно-дисциплінарних комісій суддів

1. Вища атестаційно-дисциплінарна комісія суддів України складається з 18 суддів: 6 суддів районних (міських) судів, 1 суддя Верховного Суду Республіки Крим, 5 суддів обласних, Київського і Севастопольського міських судів і 6 суддів Верховного Суду України.

2. Атестаційно-дисциплінарна комісія суддів Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя складається з 7—15 суддів, з яких не менш як половина мають бути суддями районних (міських) судів. Кількісний склад комісії визначається конференцією суддів.

3. Атестаційно-дисциплінарна комісія суддів арбітражних судів складається з 18 суддів, з яких 1 має бути суддею арбітражного суду Республіки Крим, 8 мають бути суддями арбітражних судів областей, міст Києва і Севастополя, 9 — суддями Вищого арбітражного суду України.

4. Атестаційно-дисциплінарна комісія військових суддів складається з 15 військових суддів, з яких 6 мають бути суддями військових судів гарнізонів, 6 — суддями військових судів регіонів і Військово-Морських Сил України і 3 — суддями Військової колегії Верховного Суду України.

5. Голова атестаційно-дисциплінарної комісії суддів та його заступник обираються на першому засіданні комісії з числа її членів таємним голосуванням на альтернативній основі, при вільному висуненні кандидатів. Обраним вважається кандидат, який одержав більшість голосів членів комісії, присутніх на засіданні.

6. Голови Верховного Суду України, Верховного Суду Республіки Крим, обласних судів, Київського і Севастопольського міських судів, арбітражних судів Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя, Вищого арбітражного суду України, військових судів регіонів, Військово-Морських Сил України та Військової колегії Верховного Суду України та їх заступники не можуть бути обрані до складу атестаційно-дисциплінарних комісій суддів.

Стаття 28. Порядок формування атестаційно-дисциплінарних комісій суддів

1. Члени Вищої атестаційно-дисциплінарної комісії суддів України обираються з'їздом суддів України згідно з положеннями частин 4—7 статті 20 цього Закону.

2. Члени атестаційно-дисциплінарних комісій суддів Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя обираються на відповідних конференціях суддів згідно з положеннями частин 3, 4 статті 19 цього Закону.

3. Члени атестаційно-дисциплінарної комісії суддів арбітражних судів України обираються конференцією суддів арбітражних судів України згідно з положеннями частини 3 статті 19 і частини 2 статті 20 цього Закону.

4. Члени атестаційно-дисциплінарної комісії військових суддів України обираються конференцією військових суддів України відповідно до статті 27 цього Закону.

Стаття 29. Повноваження атестаційно-дисциплінарних комісій суддів

1. Вища атестаційно-дисциплінарна комісія суддів України:

— проводить атестацію Голови, заступників Голови та суддів Верховного Суду України, Голови та заступників Голови Верховного Суду Республіки Крим, голів і їх заступників обласних, Київського і Севастопольського міських судів та виносить рішення про присвоєння кваліфікаційного класу;

— проводить службові перевірки та розглядає питання про дисциплінарну відповідальність зазначених вище суддів та голів судів, крім питання про їх звільнення з посади;

— розглядає скарги на рішення атестаційно-дисциплінарних комісій суддів Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя.

2. Атестаційно-дисциплінарні комісії суддів Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя:

— проводять атестацію суддів та голів районних (міських), міжрайонних (окружних) судів, суддів Верховного Суду Республіки Крим, обласних, Київського і Севастопольського міських судів та виносять рішення про присвоєння їм кваліфікаційних класів;

— проводять службові перевірки та розглядають питання про дисциплінарну відповідальність зазначених вище суддів та голів судів, крім питання про їх звільнення з посади.

3. Атестаційно - дисциплінарні комісії суддів арбітражних судів:

— проводять атестацію суддів, голів і їх заступників та виносять рішення про присвоєння їм кваліфікаційних класів;

— проводять службові перевірки та розглядають питання про дисциплінарну відповідальність суддів, крім питання про їх звільнення з посади.

4. Атестаційно-дисциплінарна комісія військових судів:

— проводить атестацію усіх суддів військових судів та виносить рішення про присвоєння їм кваліфікаційних класів;

— проводить службові перевірки та розглядає питання про дисциплінарну відповідальність зазначених вище суддів, крім питання про їх звільнення з посади.

5. Атестаційно-дисциплінарні комісії суддів мають право для здійснення їх повноважень витребувати і одержувати необхідну інформацію та матеріали судових справ від керівників судів та будь-яких органів, організацій, установ та підприємств, громадян та їх об'єднань. Особи, які ухиляються від надання інформації чи матеріалів на вимогу атестаційно-дисциплінарних комісій суддів або надають їх у перекрученому чи неповному вигляді, несуть відповідальність згідно з законом так само як і за вчинення таких діянь щодо суду.

Стаття 30. Порядок роботи атестаційно - дисциплінарної комісії суддів

1. Перше засідання атестаційно-дисциплінарної комісії суддів проводиться в 15-денний строк з моменту обрання повноважного складу комісії.

2. Підготовку подальших засідань комісії проводить її голова або його заступник, а при їх відсутності — один із членів комісії, визначений для цього випадку комісією. Дату проведення засідання комісії визначає її голова або комісія своїм рішенням. Про час і місце засідання не пізніш як за 15 днів обов'язково повідомляються особа, щодо якої вирішуватиметься питання, особа, за поданням якої розглядається це питання, а також Рада, яка обирала суддю, щодо якого розглядатиметься питання, та органи юстиції відповідного рівня.

3. Засідання атестаційно-дисциплінарної комісії суддів є правомочним, якщо в ньому бере участь не менш як 2/3 членів комісії.

4. Засідання комісії веде її голова або його заступник, а в разі їх відсутності — один з членів комісії, визначений комісією для цього випадку.

Засідання атестаційно-дисциплінарних комісій суддів проводиться відкрито і гласно. В них мають право брати участь з правом дорадчого голосу народні депутати України, народні депутати Рад, які обирають суддів, Міністр юстиції України, його заступники та керівники органів юстиції відповідного рівня.

5. Рішення атестаційно-дисциплінарної комісії приймається більшістю голосів членів комісії, що беруть участь в її засіданні. Рішення викладається у письмовій формі з наведенням мотивів і підписується головуючим і членами комісії, які брали участь у засіданні. Рішення Вищої атестаційно-дисциплінарної комісії суддів України, атестаційно-дисциплінарних комісій суддів арбітражних судів та військових судів є остаточними і не підлягають оскарженню, за винятком випадків, передбачених статтею 41 цього Закону.

6. При розгляді питання щодо члена комісії останній не може брати участі в голосуванні. На засіданні атестаційно-дисциплінарної комісії ведеться протокол. Член атестаційно-дисциплінарної комісії може самостійно або спільно з іншими членами комісії письмово викласти окрему думку щодо рішення цієї комісії; окрема думка є складовою частиною рішення комісії. Копії рішення та протоколу засідання атестаційно-дисциплінарної комісії суддів у п'ятиденний термін надсилаються Міністерству юстиції України. Копія рішення атестаційно-дисциплінарної комісії у той же термін видається особі, щодо якої вирішувалося питання, а також надсилається органу, за поданням якого розглядалося питання, та відповідній Раді народних депутатів, яка обирала суддю, щодо якого розглядалося питання.

(Продовження на 6-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО СТАТУС СУДДІВ

(Продовження. Початок на 3-й—5-й стор.).

7. Матеріально-технічне, фінансове, інформаційне та організаційне забезпечення роботи атестаційно-дисциплінарної комісії суддів Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя покладається на голову відповідного суду. Забезпечення роботи Вищої атестаційно-дисциплінарної комісії суддів України та атестаційно-дисциплінарної комісії військових суддів покладається на Голову Верховного Суду України, а забезпечення роботи атестаційно-дисциплінарних комісій суддів арбітражних судів — на Голову Вищого арбітражного суду України.

Глава VI. ДИСЦИПЛІНАРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУДДІВ

Стаття 31. Підстави дисциплінарної відповідальності суддів

1. Суддя притягується до дисциплінарної відповідальності за вчинення дисциплінарного проступку, а саме за порушення:

— законодавства при розгляді судових справ;

— вимог, передбачених статтею 5 цього Закону;

— обов'язків, вказаних у статті 6 цього Закону.

2. Скасування або зміна судового рішення не тягне за собою дисциплінарної відповідальності судді, який брав участь у винесенні цього рішення, якщо при цьому не було допущено навмисного порушення закону чи несумлінності, що потягло за собою істотні наслідки.

Стаття 32. Види дисциплінарних стягнень

1. До суддів застосовуються такі дисциплінарні стягнення:

— догана;

— пониження кваліфікаційного класу;

— звільнення з посади.

2. За кожне з порушень, вказаних у статті 31 цього Закону, накладається лише одне дисциплінарне стягнення.

Стаття 33. Порушення дисциплінарного провадження

1. Дисциплінарне провадження щодо судді порушується головою відповідної атестаційно - дисциплінарної комісії суддів або за рішенням цієї комісії. У випадках, коли за допущене порушення до судді може бути застосовано звільнення з посади, дисциплінарне провадження порушується головою відповідної кваліфікаційної комісії суддів або за рішенням цієї комісії.

2. Дисциплінарне провадження щодо судді, який є головою атестаційно-дисциплінарної комісії суддів, порушується рішенням відповідної комісії.

3. Голова атестаційно-дисциплінарної комісії суддів у триденний строк надсилає одержану інформацію про дисциплінарний проступок судді до відповідної кваліфікаційної комісії.

Стаття 34. Підстави до порушення дисциплінарного провадження

1. Підставами до порушення дисциплінарного провадження щодо судді можуть бути:

— подання Міністерства юстиції України та його органів на місцях за наслідками перевірки заяв і повідомлень громадян;

— подання голови відповідного суду, службових осіб державних органів, установ, організацій, органів місцевого і регіонального самоврядування;

— повідомлення в засобах масової інформації.

2. Не можуть бути підставами до порушення дисциплінарного провадження заяви та повідомлення, що не містять відомостей про наявність підстав, передбачених статтею 31 цього Закону, а також анонімні заяви та повідомлення.

Стаття 35. Розгляд дисциплінарної справи

1. Голова атестаційно-дисциплінарної чи кваліфікаційної комісії суддів або за його дорученням чи за рішенням комісії члени комісії протягом місяця з моменту порушення справи перевіряють підстави притягнення судді до відповідальності, одержують письмові пояснення від нього та інших осіб і збирають необхідні матеріали. Перевірка справ щодо голови атестаційно-дисциплінарної комісії проводиться трьома членами комісії за дорученням комісії.

2. Після закінчення перевірки матеріали справи передаються на розгляд комісії, яка розглядає їх в десятиденний строк і приймає рішення.

3. Якщо комісією прийнято рішення про відсутність підстав для притягнення судді до дисциплінарної відповідальності, голова відповідної комісії або комісія закривають дисциплінарне провадження та повідомляють про це заінтересованих осіб. Рішення про закриття дисциплінарного провадження, прийняте головою комісії, може бути переглянуте комісією на вимогу одного з членів комісії.

4. Під час розгляду справи комісія повинна заслухати пояснення судді, притягнутого до дисциплінарної відповідальності. Неявка цього судді на засідання комісії без поважних причин не перешкоджає розгляду справи. Хід та результати засідання комісії фіксуються в протоколі, який підписується головуючим на засіданні та особою, що вела цей протокол.

5. Якщо кваліфікаційна комісія суддів після розгляду справи дійде висновку про недоцільність звільнення з посади судді, щодо якого розглядалась справа, матеріали дисциплінарного провадження відразу повинні бути направлені на розгляд відповідної атестаційно - дисциплінарної комісії суддів.

6. Рішення атестаційно-дисциплінарної комісії суддів Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя про накладення дисциплінарного стягнення може бути оскаржено до Вищої атестаційно-дисциплінарної комісії суддів протягом десяти днів з дня вручення копії рішення комісії.

Стаття 36. Строки для застосування і зняття дисциплінарного стягнення

1. Дисциплінарне стягнення до судді застосовується не пізніше шести місяців після виявлення проступку, не рахуючи часу тимчасової непрацездатності судді або перебування його у відпустці.

2. Якщо протягом року з дня накладення дисциплінарного стягнення суддю не буде піддано новому дисциплінарному стягненню, він вважається таким, що не має дисциплінарного стягнення. Поновлення кваліфікаційного класу проводиться в загальному порядку.

3. Дисциплінарне стягнення, накладене на суддю, може бути достроково знято відповідною комісією за поданням голови суду, а дисциплінарне стягнення, накладене на голову суду,— за поданням голови вищестоящого суду.

Стаття 37. Звільнення судді з посади

Суддя може бути звільнений з посади в порядку дисциплінарного провадження за:

1) неналежне виконання обов'язків, передбачених статтею 6 цього Закону, якщо до нього раніше застосовувались дисциплінарні стягнення;

2) грубе порушення службових обов'язків;

3) вчинення аморального проступку, несумісного з зайняттям посади судді;

4) порушення вимог, передбачених статтею 5 цього Закону;

5) з підстав, передбачених пунктами 4 та 7 статті 40 Кодексу законів про працю України.

Суддя також може бути звільнений з посади з підстав, передбачених пунктом 5 статті 40 Кодексу законів про працю України.

Стаття 38. Зупинення повноважень судді

1. Повноваження судді можуть бути зупинені у зв'язку з:

— пред'явленням судді обвинувачення у вчиненні злочину;

— розглядом дисциплінарної справи з підстав, визначених у статті 5 цього Закону;

— порушенням щодо нього процедури імпічменту Верховною Радою України.

2. Верховна Рада України зупиняє повноваження судді, позбавляє його недоторканності і дає згоду на притягнення його до кримінальної відповідальності.

Голова кваліфікаційної комісії суддів одночасно з порушенням дисциплінарної справи за підставою, передбаченою пунктом 4 статті 37 цього Закону, надсилає судді, щодо якого порушується справа, попередження про можливість звільнення його з посади. Протягом семи днів з дня порушення дисциплінарного провадження з підстав, зазначених у частині 1 цієї статті, кваліфікаційна комісія на своєму засіданні розглядає і вирішує питання про зупинення повноважень судді. Рішення про зупинення повноважень надсилається також голові відповідного суду, який в день отримання цього рішення повідомляє суддю про зупинення його повноважень.

3. З моменту повідомлення про зупинення повноважень суддя усувається від здійснення своїх службових обов'язків із збереженням заробітної плати.

4. Зупинення повноважень судді втрачає силу в разі винесення виправдувального вироку суду, припинення кримінальної справи щодо цього судді з реабілітуючих підстав, закриття дисциплінарного провадження, винесення кваліфікаційною комісією рішення про недоцільність увільнення судді з посади.

Глава VII. АТЕСТАЦІЯ СУДДІВ

Стаття 39. Строки і порядок атестації суддів

1. Чергова кваліфікаційна атестація судді проводиться не пізніше одного місяця з дня закінчення строку його перебування у присвоєному йому кваліфікаційному класі. Дострокову кваліфікаційну атестацію судді може бути проведено не раніш як через два роки з часу останньої його атестації.

2. Особи, вперше обрані на посаду судді, проходять кваліфікаційну атестацію протягом першого року роботи, але не пізніше шести місяців після обрання, якщо вони мають стаж роботи, зазначений у частині 1 статті 7 цього Закону, і протягом другого року, якщо такого стажу немає.

3. За результатами проведеної атестації атестаційно-дисциплінарна комісія приймає рішення про:

— присвоєння судді кваліфікаційного класу;

— присвоєння судді більш високого кваліфікаційного класу;

— залишення судді у раніше присвоєному кваліфікаційному класі.

4. Атестація проводиться у присутності судді, який атестується.

5. Суддя, не згодний з рішенням атестаційно-дисциплінарної комісії суддів Республіки Крим, обласної, Київської чи Севастопольської міської комісії щодо його атестації, може оскаржити це рішення до Вищої атестаційно-дисциплінарної комісії суддів України в десятиденний строк з дня вручення йому копії рішення.

Стаття 40. Кваліфікаційні класи суддів

1. Залежно від посади, стажу, досвіду роботи і рівня професійних знань для суддів встановлюється шість кваліфікаційних класів: вищий, перший, другий, третій, четвертий та п'ятий.

2. Суддям, які мають кваліфікаційні класи, встановлюються доплати до посадових окладів у розмірах, передбачених законодавством України.

3. Порядок присвоєння кваліфікаційних класів атестаційно-дисциплінарними комісіями визначається відповідним законом.

Стаття 41. Невідповідність судді займаній посаді

1. Суддя може бути звільнений з посади за невідповідності рівня професійних знань. В разі виявлення невідповідного для здійснення правосуддя рівня професійних знань судді атестаційно-дисциплінарна комісія своїм рішенням відкладає атестацію і надає судді строк для підвищення професійної кваліфікації та набуття відповідних знань, але не більше шести місяців.

2. Якщо після закінчення встановленого строку атестаційно-дисциплінарна комісія знову зробить висновок про невідповідність рівня професійних знань судді для здійснення правосуддя, вона приймає з цього приводу рішення, яке у п'ятиденний строк також надсилається у відповідну кваліфікаційну комісію для вирішення питання про звільнення судді за невідповідність займаній посаді, а копію рішення у той же строк надсилає судді.

3. Суддя має право оскаржити це рішення у відповідну кваліфікаційну комісію суддів.

Глава VIII. МАТЕРІАЛЬНЕ І СОЦІАЛЬНО-ПОБУТОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУДДІВ

Стаття 42. Державний захист суддів та їх сімей

1. Судді, члени їх сімей та їх майно перебувають під особливим захистом держави. Органи внутрішніх справ зобов'язані вжити необхідних заходів для забезпечення безпеки судді, членів його сім'ї, збереження їх майна, якщо від судді надійде відповідна заява.

2. Вчинені у зв'язку з службовою діяльністю судді посягання на його життя і здоров'я, знищення чи пошкодження його майна, погроза вбивством, насильством чи пошкодженням майна судді, образа чи наклеп на нього, а також посягання на життя і здоров'я близьких родичів судді (батьків, дружини, дітей), погроза їм вбивством, пошкодженням майна тягнуть за собою відповідальність згідно із законодавством. Суддя має право на забезпечення засобами захисту, які йому надаються органами внутрішніх справ.

Стаття 43. Право судді на відставку

1. Кожен суддя за умови, що він працював на посаді судді не менше 20 років, має право на відставку, тобто на звільнення від виконання його обов'язків за власним бажанням або у зв'язку з закінченням строку повноважень. Суддя також має право на відставку за станом здоров'я, що перешкоджає продовженню виконання обов'язків.

2. За суддею, який перебуває у відставці, зберігається звання судді і такі ж гарантії недоторканності, як і до виходу у відставку.

3. Судді, який пішов у відставку, виплачується вихідна допомога у розмірі місячного заробітку за останньою посадою за кожен повний рік роботи на посаді судді, але не менше шестимісячного заробітку.

4. Судді, який вийшов у відставку, при наявності відповідного віку і стажу роботи виплачується пенсія на загальних підставах. Судді у відставці, який має стаж роботи на посаді судді не менше 20 років, сплачується за його вибором пенсія на загальних підставах або звільнене від сплати податку щомісячне довічне грошове утримання в розмірі 80 відсотків заробітної плати працюючого на відповідній посаді судді. Судді у відставці, який має стаж роботи на посаді судді менше 20 років і досяг 55-річного віку (для жінок — 50 років), розмір щомісячного грошового утримання обчислюється пропорційно кількості повних років роботи на посаді судді або, за його вибором, призначається пенсія на загальних підставах.

(Закінчення на 7-й стор.).

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО СТАТУС СУДДІВ

(Закінчення. Початок на 3—6-й стор.).

За суддями, що перебувають у відставці, зберігається право на медичне обслуговування в тих медичних установах, в яких вони перебували на обліку, право на безплатний проїзд у громадському транспорті (крім таксі).

5. Відставка судді припиняється рішенням кваліфікаційної комісії суддів за місцем проживання судді чи його попередньої роботи внаслідок:

— повторного обрання на посаду судді;

— вчинення проступку, несумісного із званням судді;

— винесення обвинувального вироку, що набрав законної сили, а також у разі припинення кримінальної справи з нереабілітуючих підстав за згодою судді;

— втрати громадянства України.

6. В останніх трьох випадках, зазначених у частині 5, разом з припиненням відставки суддя втрачає гарантії недоторканності, передбачені частиною 2 цієї статті.

7. Суддя, відставку якого припинено, має право протягом місяця оскаржити це рішення до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, рішення якої є остаточним.

8. Суддям, відставку яких припинено, виплачується пенсія на загальних підставах.

Стаття 44. Матеріальне і побутове забезпечення суддів

1. Заробітна плата суддів складається з посадового окладу та доплат за кваліфікаційні класи і вислугу років.

2. Розміри посадових окладів суддів встановлюються у процентному відношенні до посадового окладу Голови Верховного Суду України та Голови Вищого арбітражного суду України і не можуть бути меншими від 50 відсотків їх окладів. Посадовий оклад судді не може бути меншим від 80 відсотків посадового окладу голови суду, в якому працює суддя.

3. Судді військових судів забезпечуються грошовим та іншими видами забезпечення відповідно до законодавства.

4. Суддям виплачується надбавка за вислугу років у розмірах:

при стажі роботи понад 2 роки — 5 відсотків;

понад 5 років — 10 відсотків;

понад 10 років — 15 відсотків;

понад 15 років — 20 відсотків;

понад 20 років — 25 відсотків;

понад 25 років — 30 відсотків;

понад 30 років — 40 відсотків

від загальної суми щомісячного заробітку з урахуванням доплати за кваліфікаційні класи.

5. Суддям надається щорічна відпустка тривалістю 30 робочих днів з наданням додаткового посадового окладу. Суддям, які мають стаж роботи на посаді судді, надається додаткова оплачувана відпустка тривалістю:

— при стажі від 10 до 15 років — 5 календарних днів;

— при стажі від 15 до 20 років — 10 календарних днів;

— при стажі 20 років і більше — 15 календарних днів.

6. Для суддів загальних та арбітражних судів до стажу роботи, що дає право на одержання надбавки до посадового окладу за вислугу років та додаткової відпустки, крім часу роботи на посадах суддів, зараховується час роботи на посадах слідчих, прокурорських працівників, а також інших працівників, яким законом передбачені такі ж пільги.

7. Не пізніш як через шість місяців після обрання судді Конституційного Суду, Верховного Суду або Вищого арбітражного суду України, який потребує поліпшення житлових умов, забезпечується благоустроєним житлом у вигляді окремої квартири або будинку Кабінетом Міністрів України, а судді іншого суду — відповідною місцевою адміністрацією. Судді військових судів забезпечуються таким же житлом і в ті ж строки за рахунок Міністерства оборони України.

8. Суддя має право на додаткову житлову площу відповідно до вимог статті 49 Житлового кодексу України. Суддя також має право на позачергове влаштування дітей у дошкільні заклади і позачергове встановлення квартирного телефону.

9. Судді мають право на придбання на пільгових умовах жилих приміщень комунального фонду із знижкою на 50 відсотків їх вартості та на одержання кредитів на індивідуальне і кооперативне житлове будівництво з погашенням наданої позики за рахунок відповідних бюджетів за умови тривалості роботи на посаді судді не менше десяти років.

10. Під час службового відрядження судді користуються правом бронювання місць у готелях і на всіх видах транспорту, а також позачергового придбання проїзних документів.

11. Суддям видаються органом, що їх обрав, посвідчення, зразки яких встановлюються Президією Верховної Ради України. Посвідчення судді дає право безперешкодного входу у приміщення державних органів влади і управління, органів місцевого і регіонального самоврядування, підприємств, установ і організацій.

12. Судді забезпечуються безплатним службовим обмундируванням за нормами, які визначаються Урядом України. При здійсненні правосуддя суддя повинен бути в мантії, опис і зразки якої затверджуються Президією Верховної Ради України.

13. Судді за рахунок державного бюджету, а членам його сім'ї за власний рахунок щорічно надається путівка на санаторно-курортне лікування.

Стаття 45. Соціальний захист суддів

1. Життя і здоров'я суддів підлягають обов'язковому державному страхуванню за рахунок державного бюджету на суму десятирічного грошового утримання за останньою посадою.

2. У разі загибелі (смерті) судді, що сталася у зв'язку з виконанням відповідно до закону службових обов'язків, сім'ї загиблого виплачується одноразова допомога в розмірі десятирічного грошового утримання за останньою посадою. За сім'єю загиблого зберігається право на отримання і придбання жилого приміщення на умовах і підставах, які мали місце до загибелі судді, незалежно від стажу його роботи.

3. У разі заподіяння судді у зв'язку з виконанням відповідно до закону службових обов'язків каліцтва чи іншого стійкого пошкодження здоров'я, що виключає можливість продовження професійної діяльності, йому виплачується одноразова допомога в розмірі п'ятирічного заробітку. Крім того, йому щомісячно виплачується компенсація в розмірі різниці між втраченим заробітком і призначеною пенсією без врахування одноразової допомоги. За ним також зберігається право на отримання і придбання жилого приміщення відповідно до положень статті 44 цього Закону, незалежно від тривалості роботи на посаді судді. Коли заподіяне каліцтво чи інше пошкодження здоров'я не призвело до стійкої втрати працездатності, одноразова допомога виплачується в розмірі річного заробітку.

4. У разі загибелі (смерті) судді, в тому числі судді у відставці, внаслідок тілесного ушкодження чи іншого пошкодження здоров'я, пов'язаного з виконанням відповідно до закону службових обов'язків, непрацездатним членам сім'ї, що перебували на його утриманні, щомісячно виплачується компенсація в розмірі різниці між частиною заробітку загиблого, що припадала на їх частку, і призначеною пенсією у зв'язку з втратою годувальника без урахування одноразової допомоги.

5. Збитки, заподіяні знищенням або пошкодженням майна судді чи членам його сім'ї і близьким родичам у зв'язку з виконанням відповідно до закону суддею службових обов'язків, відшкодовуються державою в повному розмірі. Виплата відповідних сум провадиться за рахунок державного бюджету.

6. Пенсія чи довічне грошове утримання судді виплачується йому повністю незалежно від заробітку, одержуваного після виходу на пенсію.

Президент України Л. КРАВЧУК

м. Київ
15 грудня 1992 року

Милосердя

Від добродія Мартіна Грунау

Яке ж воно вагоме й шанобливе українське слово «добродій». І не лише в нашу скрутну пору економічної кризи. Здавна в народі мовиться: щасливий той, хто робить добро людям!

Отже, не дивно, що коли завідуючій дитячим садочком № 171 Старокиївського району Києва Світлані Микитівні Мовчун привезли банківські валютні чеки на 300 доларів і 750 німецьких марок і сказали, що це подарунок дітям від німецького підприємця добродія Мартіна Грунау, вона розчулилася:

— Буде діткам на ляльки і ще на дещо...

Вона не знає, хто він, пан Грунау, не зустрічалася з ним. Не знає його і завідуюча Старокиївським районним будинком милосердя і здоров'я Віра Іванівна Щербак, на рахунок якої теж надійшла така ж сума в валюті.

— Звідки він дізнався, що нам потрібна допомога? — запитує вона.

Виявляється, знає.

Пан Мартін Грунау очолює в Федеративній Республіці Німеччина підприємницьке об'єднання десяти промислових фірм, які діють під назвою «Грунау-група». Ці фірми мають широкий виробничий діапазон — здійснюють контейнерний сервіс, виконують експедиторські послуги, виробляють великогабаритні ємкості, резервуари, різні крани, ведуть ремонтні роботи тощо. Група добре знана не лише в своїй країні, а й за її межами. В грудні минулого року об'єднання відкрило свою філію в Києві. Німецькі підприємці ставлять собі за мету всіляко зміцнювати економічні зв'язки з Україною, адже попри всі нинішні негаразди бачать у перспективі в нашій країні надійного партнера.

Мартін Грунау вважає своїм обов'язком і благодійницьку місію. Наведені вище приклади — лише незначна її частка. Торік у Бремені, де розміщено об'єднання фірм, він створив благодійний «Союз Чорнобиля», до фонду якого підприємці вносять кошти на допомогу потерпілим від атомної катастрофи. На власний кошт узяв також пан Грунау оплату практики трьох студентів Київського інституту іноземних мов у Бременській вищій економічній школі.

— Спасибі, добродію! — кажуть наші люди німецькому підприємцю.

Володимир ЧЕРКАС.

Культура

З житія преподобного Аліпія-іконописця маємо свідоцтва: останню ікону тяжко хворому Аліпію допоміг написати Ангел, після чого преподобний сказав: «Добре зробив ти, Бог тобі помагав так благолiпно написати. Він Сам Собою виконав це».

У часи Аліпія візантійський канон був основою іконописної творчості, може, тому Ангел питав преподобного: «Отче! Чого ще не вистачає тут і в чому я схибив!».

ПОВЕРНЕННЯ АНГЕЛА

Усім відомо — в одну й ту ж річку два рази не зайдеш, і не покласти старої могутньої віри новими фарбами на грунтовану дошку. Та Бог вражає людство чудесами. Іконописні образи, створені Валентиною Бірюкович, стали справжнім подоланням часу. Хтозна, може, Ангел преподобного Аліпія знову повернувся в Україну, і ми маємо сьогодні людину, здатну творити те, що, здавалося б, зникло назавжди.

Якими непростими шляхами здобувала свої ікони Валентина Дмитрівна! Народившись у 1946 році, майбутня художниця отримувала виховання в родині священиків з діда-прадіда. Скінчивши згодом Київський будівельний інститут, працювала в проектних організаціях, потім в реставраційній майстерні. В цей же час почала серйозно працювати з іконою. Тисячі іконописних творів пройшли через її руки. Поступово набутий досвід навернув на створення власних робіт. Чималий вплив на свідомість художниці справляв її чоловік Євген Миколайович. Він був першим свідком та критиком її іконописної творчості, яку подружжя змушене було серйозно приховувати. Неординарна сім'я привертала до себе увагу не тільки друзів. Звинувачення в українському націоналізмі, нескінченні знущання та допити в КДБ, безробіття, злидні і навіть загроза голоду отруювали життя художниці. Ще зовсім недавно виготовлення предметів культу вважалося кримінальним злочином. Тому недивно, що тільки в 1991 році Валентина Дмитрівна відкрила свою таємницю. І одразу визнання: виставка робіт у Києві та Львові, запрошення і робота над іконостасом у Франції, шалений успіх експозиції у Данії і ось нарешті ще одна демонстрація робіт у Києві.

Сьогодні київська художниця бажає одного: творити. Повсякчасна невдоволеність досягнутим, бажання нового дали змогу вивести в іконографічних сюжетах пантеон «Небесної України» — живих і неживих діячів української державності й культури.

— Я не можу писати наївну ікону, бо маю освіту,— говорить Валентина Дмитрівна,— ікона — частина біблійного тексту. Без глибокої релігійної та художньої освіти ікона неможлива. І хоча будь-який освячений образ може бути іконою, мені прикро бачити дике лубочне свавілля, що запанувало в сучасних церквах. Я готова працювати на церкву, та церква чомусь не зацікавлена в моїй роботі. Бо служителі не розуміють, що на бездарні ікони та розписи в церкві нащадки молитимуться віками. Виправляти помилки буде надто дорого й складно. Церква повинна захищати себе від малокультурних, некомпетентних людей.

Матимемо надію, що церква нарешті віддасть належне новому майстру національного іконописного досвіду. Валентина Дмитрівна закликає до створення нових шкіл іконопису, до відродження справжнього духовного мистецтва, що зрештою служить одній лише функції — молитві.

Юрій ТОПЧІЙ.

На знімках: художниця Валентина Бірюкович. Ікони Валентини Бірюкович.

ФІЛОСОФІЯ «НЕОДІОГЕНІВ»: ГРОШІ НА БОЧКУ

Право

Діоген, відмовившись від різних вигод, жив у бочці. Начальник обласного штабу цивільної оборони Василь Продан вирішив скористатися досвідом великого філософа. Правда, дещо осучаснивши його: жити не в бочці, а за її рахунок. Причому не однієї, а цілих сорока семи штук. Знехтувавши забороною зберігати без офіційного дозволу на території військового об'єкту (а штаб ЦО належить до таких) будь-яких вантажів цивільних осіб, Василь Дмитрович надав складські приміщення штабу спільному українсько - американському підприємству «Вест-контрейд».

Надав їх бізнесменам, як кажуть, на чесне слово, без відповідної комерційної угоди. Не цікавило його й те, що саме зберігатимуть тут підприємці.

А ті завезли майже півсотні бочок з... хромом. Сировиною, яка належить до стратегічної. 10 тонн її СП закупило в Харківського акціонерного товариства «Станк», яке, в свою чергу, «вициганило» ходовий товар у виробничого об'єднання «Харківтракторзапчастина». Причому придбали хром в об'єднанні по 40 карбованців за кілограм, а реалізували «Вест-контрейду» вже за 430. Та комерсанти з СП не ображаються на харківських колег. Адже згідно з контрактом з американською фірмою «Інтерконтрейд» вони мали намір продати хром по 3 долари 19 центів за кілограм. І хоч ціна ця явно занижена, все ж держава на операціях спритних ділків втратила таким чином не менш як 20 мільйонів карбованців.

Аферу з незаконним зберіганням бочок з хромом у штабі ЦО викрили співробітники військової контррозвідки управління СБУ по Закарпатській області. І вже хотіли накласти вето на вивіз цінного товару за кордон. Але спіймали облизня. Бо виявилось, що згідно з постановою Верховної Ради України від 19 травня 1992 року та з відповідним митним переліком хром у разі вивезення за кордон ліцензуванню не підлягає. Звернулися до київського керівництва. Але й воно було безсиле: закон є закон. Поки ж есбісти думали-гадали, що робити, бізнесмени відтранспортували бочки куди й хотіли, себто в Угорщину.

Принципом Смердякова з роману Достоєвського «Брати Карамазови» «А нам усе дозволено» керуються нині не лише в штабі ПО, а й начальники багатьох інших військових об'єктів та частин. Так, командир одного з ужгородських підрозділів Павло Золотой підпільно прийняв на зберігання на території в/ч вантаж від чехословацької комерційної фірми «Рокі» вартістю 250 тисяч доларів США. Державі з цієї оборудки, звісно,— ні копійки. А Золотому вона, даруйте за каламбур, стала справді золотою. Бо ж він виділяв солдатів для охорони й розвантаження товару, безумовно, не за гарні очі. Про незаконні дії Золотого повідомили командуванню округу. Але звідти — ні чутки, ні вістки. Новоявленого командира-бізнесмена навіть не посварили.

Без дозволу комерційної служби Міністерства оборони України та оформлення будь-яких документів діє й послідовник Золотого з мукачівського гарнізону. Він розміщує на складах «НЗ» 10 тонн листової міді, імпортне устаткування для авторемонтних майстерень, інше майно, власником якого є товариство з обмеженою відповідальністю «Сигма» (Ужгород). Водяться за комерсантом від війська й деякі інші грішки (триває слідство, тому і не називаємо прізвища). Зрозуміло, що й тут складування товару здійснювалося незадарма. Військовикам, як і всім нам, нелегко прожити в цей злиденний час. Це добре «вловили» комерційні структури і прагнуть з найбільшою вигодою використати чималі можливості армії. Проте в основному вигоду від цього мають лише окремі особи. Рядовому ж солдатові і військові в цілому від комерційної «бочки» залишаються хіба що спогади про Діогена.

Микола ГОРВАТ,
власний кореспондент «Голосу України».

Закарпатська область.

Маршрутом добра і надії

Ми вже повідомляли про приїзд в Україну популярного американського проповідника Віктора Браницького і віруючого, гітариста і співака Дага Петерсона.

Протягом двох днів у київському кінотеатрі «Краків» на зустрічах з ними, як кажуть, не було де яблуку впасти. Сьогодні у нашої Батьківщини не найкращі дні. Труднощів вистачає багатьом. Але ніколи не повинна вмирати віра в добро і світло. І дуже приємно, що в залі було багато молоді, дітей. Усі з величезною увагою слухали слово Боже.

А ще був виступ хору учнів першої в Києві християнської музичної школи. Духовні пісні виконувала капела бандуристів під керуванням Анатолія Хащука. У цього приємного пана — хороша сім'я. Разом з дружиною вони виховують п'ятьох дітей. Батько, мати і троє старшеньких — чудовий сімейний музично-співочий ансамбль. З білою заздрістю дивишся на цих світлих людей.

Після кількох днів перебування в столиці наші заокеанські гості вирушили маршрутом добра і надії на Сумщину. І знову, як і в Києві, в будинку культури вагоноремонтників у Конотопі та обласному театрі імені Щепкіна в Сумах були аншлаги.

Після кількаденного відвідання сусідньої Білорусі керівник Слав'янської християнської місії Віктор Браницький і його супутник Даг Петерсон повернулися до Києва. Попереду у них ще ряд зустрічей з віруючими, молоддю.

Віктор СТАНКЕВИЧ.

На знімку: американський проповідник Віктор Браницький.

Фото Олександра КУШКОВА.

ГОЛОС УКРАЇНИ

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

⊙ Рукописів не повертаємо.

⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.

Загальний тираж 769.353.

Комбінат друку видавництва «Преса України».

252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зам. 0311025.